

Laslo Blašković

MOJ PRIVATNI TITO

Sve negde tamo do polovine osamdesetih, uvek je majski broj "Polja" bio posvećen Josipu Brozu. No nije naš časopis bio u tome nimalo ekskluzivan: u bilo kom njegovom savremeniku, kao u prolećnoj varijanti one Ćurčinove pesme, stajao je pod svakim drvetom pesnik i čekao behar i mogućnost da napiše toplu, mušku ljubavnu pesmu za šarmatnog, garikuperovskog tiranina.

Kiš je rekao da se priča deli na onu pre i onu posle Borhesa, a mnogi je naš pisac mogao da podeli svoju po-etiku na onu pre i onu posle – Tita. Njegova smrt je hiljadama bila važna, a najviše je, čini mi se, bila važna Njemu. Te, osamdesete godine, umrlo je mnogo dobrih ljudi, kao i zlih, ali nâs, koji smo bili živi, smrt nije nagrizala ništa manje ili više nego obično.

Tito je, znamo, i posle svega nastavio da živi, priključen na moćne literarne aparate i cevčice, veštačka narativna pluća, stimulator srčanog aleksandrinca. Da bi sve najednom prestalo... I to tako brzo da niko nije čestito stigao da se upita gde su iščezle, recimo, Titove fotografije, iz svake učionice ili vešernice? Koliko se sećam, nije bilo javnog spaljivanja, cepanja, promašenog pljuvanja novčanica sa njegovim likom koje je, ionako, unesrećivala inflacija.

Slike su nestale iznenada, kao što se, kad zazimi, izgube letnje muve. Tek odjednom ne primećuješ njihov cvrkut, njihove krikove. Ali te slike, računam, negde avetaju, treba ih samo stići, prizvati. Te sam se, eto, odlučio da za pretežno majsku svesku "Polja", daleke 2002, upriličim malu literarnu spiritističku seansu, danas kada to više niko ne radi, a nosioci pesničkih štafeta zatrpavaju svoje peščane stope.

Hoteći da kažem da je Tito, i naš život s njim, danas isključivo književna, a ne, kao negda, ideološka tema, pozvao sam nekolicinu pisaca da napišu "slobodan sastav" na temu Moj privatni Tito, očekujući da ne dobijem plitkonostalgične, odnosno tekstove koji se mogu poistovetiti sa mrcvarenjem mrtvaca (oba slučaja su, u nas, prstonarodni običaj), elem, zadao sam temu, sećate se, kao senilna, uflekana učiteljica, netom probuđena iz četvrtvekovne hibernacije.

Priča, dakle, sledi, sa avangardnim naravoučenijem da: slike tirana najtačniji su zidni časovnici.